

[Jørgen Peder Hansen.]

og det skal vi lægge mærke til — et tilsvarende beløb i mindre indtægter for disse landes befolkninger. Det er denne situation, der afspejler sig i udviklingslandenes økonomi i dag. De er i nød for tilstrækkelig valuta til blot at finansiere de mest nødvendige indkøb af maskiner, udstyr o. s. v. til deres egen påbegyndte industri, og til indkøb af industrilandenes produkter bliver der faktisk indstillet tilbage. Ekspertter har regnet ud, at fortsætter den nuværende udvikling, vil udviklingslandene i 1970 have en valutapukkel på det helt fantastiske tal 140 milliarder danske kr. Det fortæller os noget om størrelsesordenen af de vanskeligheder, udviklingslandene står midt i, og også noget om omfanget af de problemer, som vi skal tage stilling til.

Vi må se på mulighederne for en international ordning til stabilisering af råvarepriserne. Det er et kompliceret problem, også fordi man — således som det står anført i forslagets bemærkninger og i den højtærede udenrigsministers fremsættelse — i vor tids samfund i produktionen i stadig større udstrækning benytter såkaldte syntetiske råstoffer.

Skal der være nogen mening i at yde bidrag til udviklingslandene, må vi endvidere være parat til at indrette den internationale handel på en sådan måde, at det, de får sat i gang ved uddannelse af den menneskelige arbejdskraft, ved opførelse af virksomheder, gennem økonomisk bistand, at denne begyndende udvikling også får en mulighed for at slå igennem på vore markeder. Det har det egentlig hidtil knebet noget med. Ellers er der ingen sammenhæng i og mening med at yde hjælp på anden vis, over FN's bistandsprogrammer eller gennem de nationale ordninger. Vi må være parat til at modtage det, der kommer ud af vore bestræbelser på disse områder, også selv om det ud fra en mere eller mindre hårfin betragtning kan påføre os selv en vis konkurrence.

I øvrigt vil jeg i den forbindelse gøre nogle enkelte bemærkninger. Vi træffer ofte den opfattelse, at vi skal passe på udviklingslandene, for en skønne dag har de nok påført os en virkelig alvorlig konkurrence ikke mindst som følge af anvendelsen af billig arbejdskraft. Der er naturligvis en

vis sandhed i sådanne betragtninger, men det må ikke få os til at glemme, at ikke blot det danske samfund, men ganske simpelt alle lande i hele verden står midt i en udvikling, som ikke mindst den moderne teknik presser frem. Den internationale arbejdsdeling bliver mere og mere synlig, og det byder os mange fordele, men også visse ulemper ved omflytningen af arbejdskraften. Når denne udvikling får lov til at forløbe på en fornuftig måde, så sker omstillingen som oftest næsten umærkeligt.

Den enkelte virksomhed koncentrerer sin produktion om færre og færre produkter under anvendelse af den mest fremskredne teknik. Nye produkter kommer til, og enkelte andre glider ud, helt afhængigt af afsætningsmulighederne. For vort lands vedkommende finder denne udvikling sted på et forholdsvis fremskredent produktionsniveau. Det vil helt enkelt sige, at vi hovedsagelig beskæftiger os med kvalitetsproduktion og en kvalitetsproduktion i mange forskellige former; vi behøver blot at tænke på de såkaldte designvarer.

Udviklingslandenes industrielle udvikling vil være undergivet de foreliggende muligheder bl. a. for at anvende uddannet arbejdskraft. Det vil helt klart betyde, at de må sætte ind på helt andre produktionsområder end industrilandene og i hvert fald sætte ind på kvaliteter, som adskiller sig fra vore varers kvaliteter. Det er klart, at samfundet må følge denne udvikling og i tilrettelæggelsen af den økonomiske politik, i arbejdsmarkedspolitikken og afviklingspolitikken må søge at tilgodese denne udvikling.

Åbner de nye GATT-regler nu udviklingslandene mulighed for at blive bedre placeret i verdenshandelen? Dette spørgsmål melder sig til besvarelse. Med de nye GATT-regler åbnes der visse muligheder. Jeg er enig med den højtærede udenrigsminister i, at reglerne er temmelig vagt formuleret, men der er afgørende fremskridt heri til fordel for udviklingslandene. Princippet i GATT-samarbejdet har jo været, at alle lande, økonomisk stærke såvel som svage, har været undergivet samme rettigheder, men også samme forpligtelser. Har man søgt om toldindrømmelser, har man samtidig måttet fremsætte tilsvarende tilbud; man har altid sigtet på